

अनिवार्यस्यापिमृत्योर्जयमूर्ध्वरेताः करोति गृहस्थस्त्वितिथिभक्त्येव तं जयतीत्यातिथ्यप्रशंसार्थो यमध्यायः पितामहेत्यादिः ॥१॥ धर्मोऽप्येवार्थः प्रयोजनं यत्र तादृशया कथया सहितं किंचिदाख्यानं श्रोतुमिच्छामीत्यर्थः ॥२॥ तत्त्विनयाथातथ्येन नत्वात्मवपोत्वननादिबद्धतार्थत्वेन ॥३॥ ४॥ ५॥ ६॥ ७॥ ८॥ ९॥ १०॥ ११॥ १२॥ १३॥ १४॥ दुर्गतः हरिद्रः ॥१५॥ १६॥ १७॥ १८॥

युधिष्ठिर उवाच ॥ पितामहमहाप्राज्ञ सर्वशास्त्रविशारद ॥ श्रुतं मे महदाख्यानमिदं मतिमतां वर ॥ १॥ भूयस्तु श्रोतुमिच्छामि धर्मार्थसहितं नृप ॥ कथ्यमानं त्वया किंचित्तन्मे व्याख्यातुमर्हसि ॥ २॥ केन मृत्युर्गृहस्थेन धर्ममाश्रित्य निर्जितः ॥ इत्येतत्सर्वमाचक्ष्वतत्वेनापि च पार्थिव ॥ ३॥ भीष्म उवाच ॥ अत्राप्युवर्चसः ॥ ५॥ दशमस्तस्य पुत्रस्तदशाश्वो नाम भारत ॥ माहिष्मत्यामभूद्राजाधर्मात्मा सत्यविक्रमः ॥ ६॥ दशाश्वस्य सुतस्त्वासीद्राजा परमधार्मिकः ॥ सत्येन पसि दाने च यस्य नित्यं रतं मनः ॥ ७॥ मदिराश्व इति ख्यातः पृथिव्यां पृथिवीपतिः ॥ धनुर्वेदे च वेदे च निरतो यो भवत्सदा ॥ ८॥ मदिराश्वस्य पुत्रस्तद्वृत्तिमान्नाम पार्थिवः ॥ महाभागो महोतेजामहासत्त्वो महाबलः ॥ ९॥ पुत्रो द्युतिमतस्त्वासीद्राजा परमधार्मिकः ॥ सर्वलोकेषु विख्यातः सवीरो नामनामतः ॥ १०॥ धर्माद्युतिः ॥ १२॥ दुर्योधनो नाम महान् राजा राजर्षि सत्तमः ॥ तस्यैद्रसमवीर्यस्य संग्रामेष्वनिवर्तिनः ॥ १३॥ विषये चासवस्तस्य सम्यगेव प्रवर्षति ॥ रत्ने धर्मैश्च पञ्चान्तरः क्वचित् ॥ सुदक्षिणो मधुरवागनसूयुर्जितेन्द्रियः ॥ १६॥ धर्मात्मा चानृशंसश्च विक्रांतो थाविकथनः ॥ १६॥ यज्वाचदांतो मेधावी ब्रह्मण्यः सत्यसंगरः ॥ न्याराजीवल्लोचना ॥ नाम्ना सुदर्शनाराज नरूपेण च सुदर्शना ॥ १९॥ तादृगृपाननारीषु भूतपूर्वा युधिष्ठिर ॥ दुर्योधनस्तथा दृगभवा वरवर्णिनी ॥ २०॥ तस्मै तां विप्राय सुदर्शनी ॥ २२॥ ततोऽस्य वितते यज्ञेन ह्योभूद्व्यवाहनः ॥ ततः सुदुःखितो राजा वाक्यमाह द्विजांस्तदा ॥ २३॥ ॥१९॥ २०॥ चकमे कामया मास ॥ २१॥ असवर्णः अक्षत्रियः नदिस्तिनदा तु मिच्छति ॥ २२॥ वितते त्रेताग्निसाध्ये नष्टः अदर्शनंगतः ॥ २३॥